

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СТАЛЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ПРОДОВОЛЬЧА
БЕЗПЕКА»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 201 Агрономія
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченого радою Сумського НАУ

«25» 03 2024 року (Протокол № 13)

Голова Вченого ради Володимир ЛАДИ

Освітньо-професійна програма введена в ді
«01» 01 2024 р.

В.о. ректора Володимир ЛАДИКА
(наказ № 167/09 від «02» 04 202

Суми 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми зі спеціальністю 201 «Агрономія»
Рівень вищої освіти - Другий (магістерський)

Проектна група у складі:

Керівник проектної групи (гарант програми)

к. е. н., доцент кафедри
публічного управління та
адміністрування

Світлана ЛУКАШ

Члени проектної групи:

д. б. н., професор кафедри
екології та ботаніки

Ігор КОВАЛЕНКО

к. е. н., доцент кафедри
менеджменту імені професора Л.І.
Михайлової, дослідник в
Королівському аграрному
університеті (RAU)

Ірина СКЛЯР

д. с. -г. н., професор садово-
паркового та лісового
господарства

Андрій МЕЛЬНИК

к. с. -г. н., доцент кафедри садово-
паркового та лісового
господарства

Олена ОСЬМАЧКО

к. с. -г. н., доцент кафедри
агротехнологій та ґрунтознавства

Еліна ЗАХАРЧЕНКО

к. с. -г. н., завідувач кафедри
біотехнології та хімії

Владислав КОВАЛЕНКО

Здобувач вищої освіти за ОПП
«Стале сільське господарство та
продовольча безпека»

Антон ПОЛІВАНИЙ

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри агротехнологій та
ґрунтознавства за участі студентського активу та стейкхолдерів протокол №
9 від 10 березня 2024 р.

Начальник навчального відділу

Наталія КОЛОДНЕНКО

Т.в.п. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації, к.е.н., доцент

Олена РИБІНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, д.б.н., професор

Ігор КОВАЛЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету агротехнологій та
природокористування від 11 березня 2024 р. протокол № 9

Голова вченої ради факультету
агротехнологій та природокористування,
к.с.-г.н., доцент

Ольга БАКУМЕНКО

I. ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 201 Агрономія ОПП «Стале сільське господарство та продовольча безпека» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти: перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

ОПП підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» розроблена розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року, Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30 грудня 2015 року № 1187, «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20 грудня 2015 року, Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) спеціальності 201 Агрономія (Наказ за №1420 від 17.11.2020 р.), методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» (2014 р.).

Цей курс озброїть вас спеціальними знаннями та навичками, необхідними на деякі з найбільших викликів сучасності в сільському господарстві та харчовому секторах.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Сумському національному аграрному університеті на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 201 Агрономія ОПП «Стале сільське господарство та продовольча безпека»;
- науково-педагогічні працівники Сумського національного аграрного університету, які здійснюють підготовку магістрів за спеціальністю 201 Агрономія ОПП «Стале сільське господарство та продовольча безпека»;
- приймальна комісія Сумського національного аграрного університету;
- екзаменаційна комісія спеціальності 201 Агрономія ОПП «Стале сільське господарство та продовольча безпека».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Заступник директора Інституту сільського господарства
Північного Сходу НААНУ, д.с.-г.н. – Собко М.Г.

Директор РТП ТОВ «УКРАВІТ САЙЕНСПАРК» - Ткаченко О.М.

1. ВИЗНАЧЕННЯ

У програмі використано терміни та відповідні визначення, що подані у Законі України «Про вищу освіту» та Національному освітньому глосарію: вища освіта.

2. ПОЗНАЧЕННЯ І СКОРОЧЕННЯ

У програмі використані наступні позначення і скорочення:

- ЕКТС (European Credit Transfer and Accumulation System) – Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система;
- НРК – Національна рамка кваліфікацій;
- ЗК – загальні компетентності;
- ФК – фахові компетентності;
- ПР – програмні результати;
- ОК – обов’язкова компонента;
- ВК – вибіркова компонента.

**Профіль освітньо-професійної програми
«Стале сільське господарство та продовольча безпека»
зі спеціальністю 201 «Агрономія»
*Рівень вищої освіти - Другий (магістерський)***

ІІ. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Сумський національний аграрний університет, Факультет агротехнологій та природокористування Королівський сільськогосподарський університет (КСУ або RAU), школа сільського господарства, продовольства та навколишнього середовища
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр сталого сільського господарства та продовольчої безпеки
Офіційна назва освітньої програми	Стале сільське господарство та продовольча безпека
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра – одиничний / подвійний, 90 кредитів (1рік 4 місяці)
Обмеження щодо форм навчання	Відсутні
Наявність акредитації	Не акредитована
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, освітнього ступеня магістр різного фахового спрямування. Без обмеження віку Студенти, чиєю рідною мовою не є англійська, повинні отримати мінімальний бал IELTS 6,5. або Тест Пірсона з академічної англійської мови (PTE Academic) Min. загальний 61 без жодного окремого елемента нижче 51 – CEFR B2 (деталі за лінком https://www.rau.ac.uk/student-life/international-students/english-language-requirements)
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, Рамка кваліфікацій вищої освіти (FHEQ) Великобританії – рівень 7, FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності «Агрономія»	- за освітньо-професійною програмою – 90 кредитів ЄКТС. 35% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти. Обсяг практики для освітньо-професійної програми становить 10 кредитів ЄКТС.
Мова викладання	Англійська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2028 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://agro.snau.edu.ua/studentu/magisterski-programi/

2 - Мета освітньо-професійної програми

Дати можливість здобувачам отримати спеціальні знання, розуміння, навички та ставлення, необхідні для ефективного та етичного сприяння прийняттю стратегічних рішень, формуванню думок та оперативному управлінню для розвитку сталого сільського господарства та систем постачання продовольства як у розвинених регіонах, так і врегіонах, що розвиваються.

З акцентом на теми:

- Використання людиною ресурсів Землі для виробництва продовольства та глобальні й місцеві наслідки людського розвитку.
- Екологічна основа для використання ресурсів у поєднанні з ширшими екологічними та ландшафтними міркуваннями виробництва та постачання продуктів харчування.
- Роль і функції інституційних структур щодо розвитку, використання ресурсів, соціальних, культурних, етичних міркувань та міркувань між поколіннями.
- Застосування моделей та інструментів парадигм розвитку для розбудови потенціалу в громадах, установах та для окремих осіб.

3 - Характеристика освітньо-професійної програми

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Освітня кваліфікація	Магістр сталого сільського господарства та продовольчої безпеки
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність - Агрономія
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення та діяльності: технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p>Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: Рослинництво та управління ґрунтами, сортовими ресурсами та збереженням біологічного різноманіття.</p> <p>Об'єктами професійної діяльності магістрів є сільськогосподарські культури та їх сорти (гібриди), селекційний процес, агроландшафти, природні кормові угіддя, ґрунт та збереження і підвищення його родючості, оптимізація живлення рослин, шкідливі організми і засоби захисту від них, технології виробництва, зберігання та первинної переробки продукції рослинництва.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові (гіпотеза, експеримент, аналіз, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення) та спеціальні (лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий) методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, агротехнічні заходи, загальні технології вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p>Інструменти і обладнання: обладнання, устаткування, інструменти та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових та польових досліджень в агрономії.</p>

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Академічні права випускників	Продовження навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
Основний фокус освітньо-професійної програми	<p>Спеціальна освіта та професійна підготовка в галузі 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності 201 «Агрономія».</p> <p>Програма направлена на надання можливості здобувачам отримати спеціальні знання, розуміння, навички та ставлення, необхідні для ефективного та етичного сприяння прийняттю стратегічних рішень, формуванню думок та оперативному управлінню для розвитку сталого сільського господарства та систем постачання продовольства.</p> <p>Програма досліджує п'ять ключових завдань, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Стійкий баланс майбутнього попиту та пропозиції. 2) Забезпечення достатньої стабільності в постачанні продовольства та захист найбільш вразливих верств населення від нестабільності, яка має місце. 3) Досягнення глобального доступу до продовольства та подолання голоду. Це визнає, що виробництво достатньої кількості продовольства у світі, щоб усі потенційно могли бути нагодованими, забезпечення продовольчої безпеки. 4) Управління внеском виробництва продуктів харчування та пом'якшення наслідків зміни клімату. 5) Збереження біорізноманіття та екосистемних послуг під час забезпечення світу продовольством. <p>Зосереджуючись на сталому управлінні ресурсами в сільськогосподарському секторі, студенти вивчатимуть серію стратегій виробництва продуктів харчування, включаючи великомасштабне традиційне сільське господарство, органічне землеробство, дрібне виробництво та їх зв'язок із формуванням політики та стратегії розвитку.</p> <p>Унікальність Програми в тому, що вона дозволяє здобувачам набути певних спеціалізацій в розрізі вибіркових курсів в інноваційних і бути професійно обізнаними в технологічних рішеннях або методах, які є більш традиційними.</p> <p><i>Ключові слова:</i> рослинництво, управління ґрунтами, продовольство, стійке та відновлюване сільське господарство, здоров'я та добробут худоби, безпека харчових продуктів, якість та безпека, кліматичної зміни.</p>
Особливості програми	<p>Програма є програмою подвійного диплому, яка реалізується Королівським аграрним університетом (Великобританія) та Сумським національним аграрним університетом.</p> <p>Навчальна програма розроблена на основі 1) Предметного орієнтиру Сільське господарство, садівництво, лісове господарство, харчові продукти, харчування та споживчі науки жовтень 2019 року та 2) стандарту вищої освіти Міністерства освіти і науки України спеціальності 201 Агрономія.</p> <p>Після пандемії COVID-19 продовольча безпека піднялася на глобальний порядок денний, оскільки багато людей зіткнулися з крихкістю ланцюгів постачання продовольства та руйнівними екологічними, соціальними та економічними наслідками кризи. FAO (2020) підкреслює взаємопов'язану природу сільського господарства, людей, тварин, рослин та</p>

	<p>їхнього спільнотного середовища та підкреслює необхідне посилення, необхідне для покращення стійкості продовольчих систем, щоб протистояти іншим спалахам хвороб і шокам.</p> <p>Ця магістерська програма спеціально орієнтована на стало сільське господарство та продовольчу безпеку в усьому світі та однаково актуальнa як для випускників Великобританії, так і за кордоном; для тих, хто шукає інтенсивні рішення, рішення з економією ресурсів для виробництва продуктів харчування. Програма актуальнa також для органів державного управління, агенцій з надання міжнародної допомоги/фінансування та бізнес-секторів.</p> <p>Програма залучає студентів з різних національностей, походження, попереднього досвіду та вікових діапазонів. Різноманітність учасників є важливою сладовою в цій програмі та відіграватиме ключову роль в обговоренні та досягненні Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР), пов'язаних із продовольством та сільським господарством у всьому світі, з метою переосмислення сільськогосподарських та харчових систем для покращення майбутнього, перспектив розвитку та захисту довкілля.</p>
--	--

4 – Придатність випускників до працевлаштування

Придатність до працевлаштування	<p>Глобальна спрямованість цієї програми спрямована на досягнення Цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй і, таким чином, формує випускників підготовленими до широкого кола кар'єрного розвитку як у приватному секторі, так і для урядових чи неурядових організацій (НУО), включаючи торговельні асоціації. Випускники будуть готові до працевлаштування на міжнародних, національних, регіональних або місцевих рівнях.</p> <p>Навички, отримані під час опанування програми, озброять випускників для роботи в сфері аграрної політики, консультування, управління харчовим ланцюгом, управління, роздрібної торгівлі, виробництва, досліджень, освітніх послуг або для подальшого навчання в секторі вищої освіти. Англійська мова викладання підвищить конкурентоспроможність випускників на ринку праці.</p>
--	--

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	<p>Формат програми являє собою суміш стаціонарного навчання та підходів до змішаного навчання, що підтримується базою навчальних матеріалів і заходів, представлених у віртуальному навчальному середовищі (ВНС) RAU і СНАУ. Виконання програми здійснюватиметься академічним складом бази СНАУ на навчальних матеріалах, представлених у ВНС. Навчальний процес здійснюється шляхом поєднання лекцій, семінарів, доповідачів, тематичних досліджень, семінарів і заходів, представлених через віртуальне навчальне середовище, яке також використовується для розміщення інших допоміжних матеріалів, включаючи відео, вебінари, вікторини, подкасти та інші відповідні презентаційні матеріали. Навчання включатиме групові дискусії, самостійну роботу з навчальним матеріалом, фасилітовані дискусії, семінари, незалежне навчання під керівництвом та дослідницький проект.</p>
-------------------------------	--

	<p>Програма включає 1 рік і 4 місяці за денною формою навчання. Програми вступного тижня для початку вересня передбачають сесії, присвячені тому, чого очікують та чого очікують від студента під час навчання на рівні магістра. Протягом цього часу студенти також ознайомлюються з ІТ-службами, бібліотекою, охороною здоров'я, службою підтримки студентів і студентським самоврядуванням, а також знайомляться з ключовими особами, які можуть надати додаткову підтримку, якщо це необхідно.</p> <p>Студенти можуть вимагати такої підтримки, як направляюче супровождення, зокрема коротке роз'яснення модулів, допомога з навичками академічного письма, підтримка при дислексії та інвалідності, а також будь-який інший вид підтримки. Крім того, щороку у вересні перед вступним тижнем проводиться міжнародна орієнтація для студентів, які вважають, що їм буде корисно дізнатися більше про країну, її традиції, спадщину та культуру перед початком навчання. Ця десятиденна програма проживання відкрита для всіх іноземних студентів UG і PG, які прибувають на навчання в RAU вперше, і зосереджена на інтеграції студентів з усього світу, які приєднуються до різноманітних програм, щоб побудувати спільноту та підвищити інклюзивність, рівність і різноманітність у цьому невеликому спеціалізованому закладі.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання складатиметься з балансу між індивідуальною та груповою роботою та включатиме перелік критичних доповідей, письмових іспитів, стендових презентацій, планів сталого розвитку, складання резюме політики, усних доповідей, критичних роздумів та кваліфікаційної роботи/прикладного проекту. Кожен модуль підтримується вичерпним списком ресурсів, який підтримується системою RAU та СНАУ.</p> <p>Програма була розроблена таким чином, щоб запропонувати ряд методів оцінювання, які складаються з індивідуальної та групової роботи, іспитів та курсових робіт. Існує різноманітність у діапазоні оцінок, які необхідно завершити зі звітів, аналітичних записок і критичних оцінок.</p> <p>Оцінювання на основі основних модулів:</p> <p>Рівень 7.</p> <p>Курсова робота 100%</p> <p>Іспит 0%</p> <p>практичне оцінювання 0%.</p> <p>Оцінювання є невід'ємною частиною навчального процесу студентів.</p> <p>Програма оцінюється за допомогою методів оцінювання, кожен з яких розроблено таким чином, щоб забезпечити найбільш прийнятні засоби демонстрації досягнення студентом визначеного результату навчання. Оцінювання може оцінювати більше, ніж один результат навчання.</p> <p>Програма оцінюється на основі Регламенту RAU з урахуванням вимог стандарту Міністерства освіти і науки України.вищої освіти, щодо оцінювання кваліфікаційної роботи.</p> <p>Критерії оцінювання, які можна знайти в Академічних положеннях RAU; (параграфи 137-153). Нормальною основою для нагород буде загальний середній бал у підсумковій оцінці,</p>

	<p>оцінений таким чином:</p> <table border="1"> <tr> <td>Відмінно</td><td>70% і вище</td></tr> <tr> <td>Середньозважена оцінка – рівень заслуг</td><td>60% - 69%</td></tr> <tr> <td>Прохідни бал - середньозважене значення</td><td>40% - 59%</td></tr> <tr> <td>Середній бал для неуспішного складання</td><td>0% - 39%</td></tr> </table>	Відмінно	70% і вище	Середньозважена оцінка – рівень заслуг	60% - 69%	Прохідни бал - середньозважене значення	40% - 59%	Середній бал для неуспішного складання	0% - 39%
Відмінно	70% і вище								
Середньозважена оцінка – рівень заслуг	60% - 69%								
Прохідни бал - середньозважене значення	40% - 59%								
Середній бал для неуспішного складання	0% - 39%								
	<p>Крім виставлення оцінки за завдання викладач додає коментарі; зазвичай про сильні та слабкі сторони роботи, а також поради щодо покращення роботи. Усі оціночні рішення підлягають модерації викладачем (модератором) RAU та викладачем СНАУ, відповідальним за модуль.</p> <p>Оцінки, отримані студентами, будуть переведені в інституційну шкалу СНАУ на основі статистичного розподілу оцінок у референтній групі (студенти магістратури агрономії) СНАУ.</p>								

6 – Програмні компетентності

Інтегральна компонентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управлювати ними.</p> <p>ЗК 6. Прагнення до збереження навколошнього середовища.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.</p> <p>СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.</p> <p>СК3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p>СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції.</p> <p>СК5. Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії.</p> <p>СК6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.</p> <p>СК7. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків.</p>

	СК8. Здатність до розробки та викладання навчальних дисциплін у закладах вищої та фахової перед вищої освіти.
--	---

7 – Програмні результати навчання

Після успішного закінчення освітньої програми здобувач буде здатен:

ПРН 1. Критично оцінювати принципи сільськогосподарського виробництва як для великих, так і для малих систем.

ПРН 2. Критично оцінювати питання сталого розвитку , беручи до уваги а людей, місце та планету.

ПРН 3. Оцінювати складні питання сталого управління природними ресурсами.

ПРН 4. Пояснювати та оцінювати вплив кліматології та змін клімату на сільськогосподарські системи та постачання продовольства.

ПРН 5. Визначити фактори, що впливають на забезпечення якості харчових продуктів, постачання та безпеки.

ПРН 6. З'ясувати та оцінювати процеси формування політики у сфері сільського господарства та виробництва продуктів харчування

ПРН 7. Спрямовувати та управляти часом і ресурсами належним чином як в індивідуальних, так і в командних ситуаціях для забезпечення успішної реалізації проекту

ПРН 8. Розвивати навички впродовж життя, які дають змогу синтезувати та аналізувати дані та інформацію з широкого кола джерел для підтримки та оцінки рішень складних практичних проблем та політичних викликів

ПРН 9. Оцінювати, цитувати та посилатися на джерела даних та інформації з дотриманням академічної добросердечності, забезпечуючи при цьому уникнення плагіату.

ПРН 10. Критично та творчо мислити, планувати та аналізувати дослідження для перевірки гіпотези, збирати відповідні результати, аналізувати дані та представляти висновки, використовуючи різноманітні методи

ПРН 11. Розвивати та визнавати лідерські навички для критичного аналізу ситуацій, вирішення різноманітних організаційних, ділових та соціальних проблем

ПРН 12. Усвідомлювати роль саморефлексії та критичного аналізу у формуванні власних особистісних якостей та якостей інших людей у різних ситуаціях, включаючи стійкість, відкритість, рефлексію, етичні міркування, мотивацію, професійну поведінку та здатність до працевлаштування

ПРН 13. Розуміти та оцінювати комплексний аналіз інформації з метою впливу на рішення та політику в різних політичних, економічних та соціальних системах та інституціях для прийняття стратегічних рішень.

ПРН 14. Оцінювати та розробляти рішення з управління проектами для оцінювання сталого розвитку сільського господарства та продовольства шляхом ефективного та творчого аналізу та звітування про результати та висновки.

ПРН 15. Ефективно комунікувати за допомогою різних засобів масової інформації на продовольчу та сільськогосподарську тематику з широким колом аудиторій.

ПРН 16. Планувати заходи навчання та викладання, обирати відповідні практики оцінювання.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає ліцензійним умовам: професорсько-викладацький склад на 100% з науковими ступенями та працює за основним місцем роботи.
-----------------------------	---

	<p>Всього: - докторів наук, професорів – 7 - кандидати наук, доценти – 9</p> <p>За умовами підготовки магістрів за програмою подвійного диплому викладач СНАУ буде супроводжуватись викладачем RAU з метою покращення якості викладання та навчання.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчально-лабораторна база факультету агротехнологій та природокористування дозволяє організовувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на достатньому рівні. Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійні проектори, навчальні лабораторії обладнані необхідними пристроями та інструментами.</p> <p>Серед останніх – унікальні, зокрема електронні та люмінесцентні мікроскопи, комплекти пристрій для імуноферментного аналізу (мікотоксини, ГМО), аналізатори якості зерна (вологість, білок, клейковина, жир, ерукова кислота); наявне обладнання для проведення діагностичних досліджень молекулярно-генетичним методом (ПЛР-реакція). Кафедри мають все необхідне обладнання та пристрій для проведення занять, а саме: центрифиги, мікроскопи, pH-метри, технічні та електронні ваги, фотоелектрокалориметри, спектрофотометри, полум'яні фотометри.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Основна інформація про діяльність Сумського НАУ розміщена на офіційному веб-сайті закладу освіти: http://snau.edu.ua/ та містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Всі зареєстровані в університеті користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені на освітньому порталі https://agro.snau.edu.ua/studentu/magisterski-programi/</p> <p>Бібліотечний фонд налічує 284749 примірників. Автоматизацію бібліотечних процесів та обслуговування користувачів забезпечують 57 комп’ютерів. Загальна площа бібліотеки – 1145,9 м².</p> <p>Важливим електронним ресурсом також є електронна бібліотека (з локальної мережі університету), де є понад 6409 повнотекстових документів (підручників, навчальних посібників, монографій, методичних рекомендацій).</p> <p>https://library.snau.edu.ua/</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Академічна мобільність реалізується в межах угод про співпрацю між закладами вищої освіти та науково-дослідними установами України (НУБіП України, Миколаївським національним аграрним університетом, Інститутом картоплярства НААН України, Інститутом сільського господарства Північного Сходу НААН України).
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну мобільність з університетами країн Євросоюзу, США, Канади; діють тривалі міжнародні проекти, які передбачають дуальну систему навчання студентів (Проект Erasmus+ KA2 «Підготовка фахівців лабораторної справи» (Agr-Lab) та ін.).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після акредитації Програми

Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код		Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/ роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів		Семестр	Форма контролю
СНАУ	RAU		СНАУ	RAU		

Обов'язкові компоненти (ОК) ОП

ОК 1	4038a	Інтегровані сільськогосподарські системи	5	15	1	Іспит
ОК 2	4409	Протистояння глобальним викликами у сфері продовольства та сільського господарства	5	15	2	Курсова робота
ОК 3	4413	Дослідницькі навички	5	15	2	Курсова робота
ОК 4	4727	Управління глобальними ґрунтами в умовах кліматичних змін	5	15	2	Курсова робота
ОК 5	4753	Міжнародний розвиток сільських територій та продовольча безпека	5	15	1	Курсова робота
ОК 6	СНАУ1	Управління агроценозами	5	15	1	Курсова робота
ОК 7	СНАУ2	Психологія і педагогіка у вищій школі	5	15	1	Курсова робота
ОК 8	4725	Екологічні технології та інновації	5	15	3	Курсова робота
ОК 9		Практика	10	30	3	Звіт з практики
ОК 10	4414	Кваліфікаційна робота	15	45	3	Курсова робота
		Загальний обсяг обов'язкових компонент	65	195		

Додатково 5 Вибіркових компоненти (2 в 1-му семестрі і 3 в 2-му семестрі)

ВК 1	4722	Кліматичні зміни та сталість	5	15	2	
ВК 2	4203	Мале фермерство та місцеве постачання продовольства	5	15	2	
ВК 3	4724	Природничі науки в сільському господарстві	5	15	1	
ВК 4	4278	Органічні системи	5	15	1	
ВК 5	4723	Технології та інновації в рослинництві	5	15	2	
ВК 6	4726	Технології та інновації у тваринництві	5	15	2	
ВК 7	4263	Підприємництво та бізнес-планування	5	15	1	
		Загальний обсяг вибіркових компонент	25	75		
		ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	90	270		

2.2 Підсумкове узагальнююче оцінювання

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація магістрів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання комплексної агрономічної проблеми, яка передбачає проведення наукових досліджень та/або інновацій.</p> <p>Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного plagiatu, фальсифікатів чи фальсифікацій.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена в репозитарії СНАУ.</p>

1. Матриця узгодженості запланованих програмою результатів навчання з компетентностями, визначеними академічними стандартами МОН України

	Компетенції													
	Загальні компетенції						Предметні компетентності							
	ЗК 1.	ЗК 2.	ЗК 3.	ЗК 4.	ЗК 5.	ЗК 6.	СК 1.	СК 2.	СК 3.	СК 4.	СК 5.	СК 6.	СК 7.	СК 8.
ПРН 1. Критично оцінити принципи сільськогосподарського виробництва як для великих, так і для малих систем	x		x					x		x	x			
ПРН 2. Критично оцінювати питання сталого розвитку з огляду на людей, місце та планету	x	x	x	x		x	x				x			
ПРН 3. Оцінка комплексних питань сталого управління природними ресурсами		x	x			x		x						
ПРН 4. Розшифруйте та оцініть вплив кліматичних наук і змін на сільськогосподарські системи та постачання продовольства	x			x		x								
ПРН 5. Визначити фактори, що впливають на забезпечення якості, постачання та безпеки харчових продуктів			x								x			
ПРН 6. Визначити та оцінити процеси формування політики у сільському господарстві та виробництві харчових продуктів								x						
ПРН 7. Належним чином керуйте часом і ресурсами як в індивідуальних, так і в командних ситуаціях, щоб забезпечити успішну реалізацію проекту					x		x							
ПРН 8. Розвивайте навички протягом усього життя, які дозволяють синтезувати та аналізувати дані та інформацію з широкого кола джерел для підтримки та оцінки рішень складних практичних проблем і	x							x	x					

політичних проблем														
ПРН 9. Оцінка, цитування та посилання на джерела даних та інформації з академічною чесністю належним чином, забезпечуючи при цьому уникнення плагіату	x	x											x	
ПРН 10. Здатність критично та творчо мислити, планувати та аналізувати дослідження для перевірки гіпотези. збирати відповідні результати, аналізувати дані та робити висновки за допомогою різних методів	x		x						x	x	x		x	
ПРН 11. Розвивати та визнавати лідерські навички для критичного аналізу ситуацій для вирішення різноманітних організаційних, ділових та соціальних питань							x							
ПРН 12. Оцініть роль саморефлексії та критичного аналізу власних та інших особистих якостей для низки ситуацій, включаючи стійкість, відкритість, рефлексію, етичні увага, мотивація, професійна поведінка та працевлаштування	x	x					x					x		x
ПРН 13. Зрозуміти та оцінити комплексний аналіз інформації для впливу на рішення та політику в межах ряду політичних, економічних та соціальних систем та інститутів для прийняття стратегічних рішень.								x			x			
ПРН 14. Оцінювати та розробляти рішення для управління проектами для оцінки сталого сільського господарства та харчових продуктів шляхом ефективного та творчого аналізу та звітування про результати та висновки			x		x	x			x			x		

2. Матриця відображення того, як програмні модулі забезпечують результати навчання програми

	Основні модулі											Вибіркові модулі							
	4038a	4409	4413	4727	4753	СНАУ 1	СНАУ 2	ПР	4725	КР 4414	4722	4203	4724	4278	4726	4725	4263		
ПРН 1. Критично оцінити принципи сільськогосподарського виробництва як для великих, так і для малих систем	x							x	x						x	x			
ПРН 2. Критично оцінювати питання сталого розвитку з огляду на людей, місце та планету				x						x	x						x		
ПРН 3. Оцінка комплексних питань сталого управління природними ресурсами					x								x						
ПРН 4. Розшифруйте та оцініть вплив кліматичних наук і змін на сільськогосподарські системи та постачання продовольства					x					x									
ПРН 5. Визначити фактори, що впливають на забезпечення якості, постачання та безпеки харчових продуктів				x															
ПРН 6. Визначити та оцінити процеси формування політики у сільському господарстві та виробництві харчових продуктів		x																	
ПРН 7. Належним чином керуйте часом і ресурсами як в індивідуальних, так і в командних ситуаціях, щоб забезпечити успішну реалізацію проекту	x			x				x		x					x	x			
ПРН 8. Розвивайте навички протягом усього життя, які дозволяють синтезувати та аналізувати дані та інформацію з			x		x			x				x	x		x				

широкого кола джерел для підтримки та оцінки рішень складних практичних проблем і політичних проблем																			
ПРН 9. Оцінка, цитування та посилання на джерела даних та інформації з академічною чесністю належним чином, забезпечуючи при цьому уникнення плагіату			x							x	x	x			x	x			
ПРН 10. Здатність критично та творчо мислити, планувати та аналізувати дослідження для перевірки гіпотези. збирати відповідні результати, аналізувати дані та робити висновки за допомогою різних методів		x	x							x							x		
ПРН 11. Розвивати та визнавати лідерські навички для критичного аналізу ситуацій для вирішення різноманітних організаційних, ділових та соціальних питань	x															x			
ПРН 12. Оцініть роль саморефлексії та критичного аналізу власних та інших особистих якостей для низки ситуацій, включаючи стійкість, відкритість, рефлексію, етичну увагу, мотивація, професійна поведінка та працевлаштування		x								x	x								
ПРН 13. Зрозуміти та оцінити комплексний аналіз інформації для впливу на рішення та політику в межах ряду політичних, економічних та	x	x	x							x				x	x				

Матриця 3 - Відповідність Програми результатам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 201 Агрономія

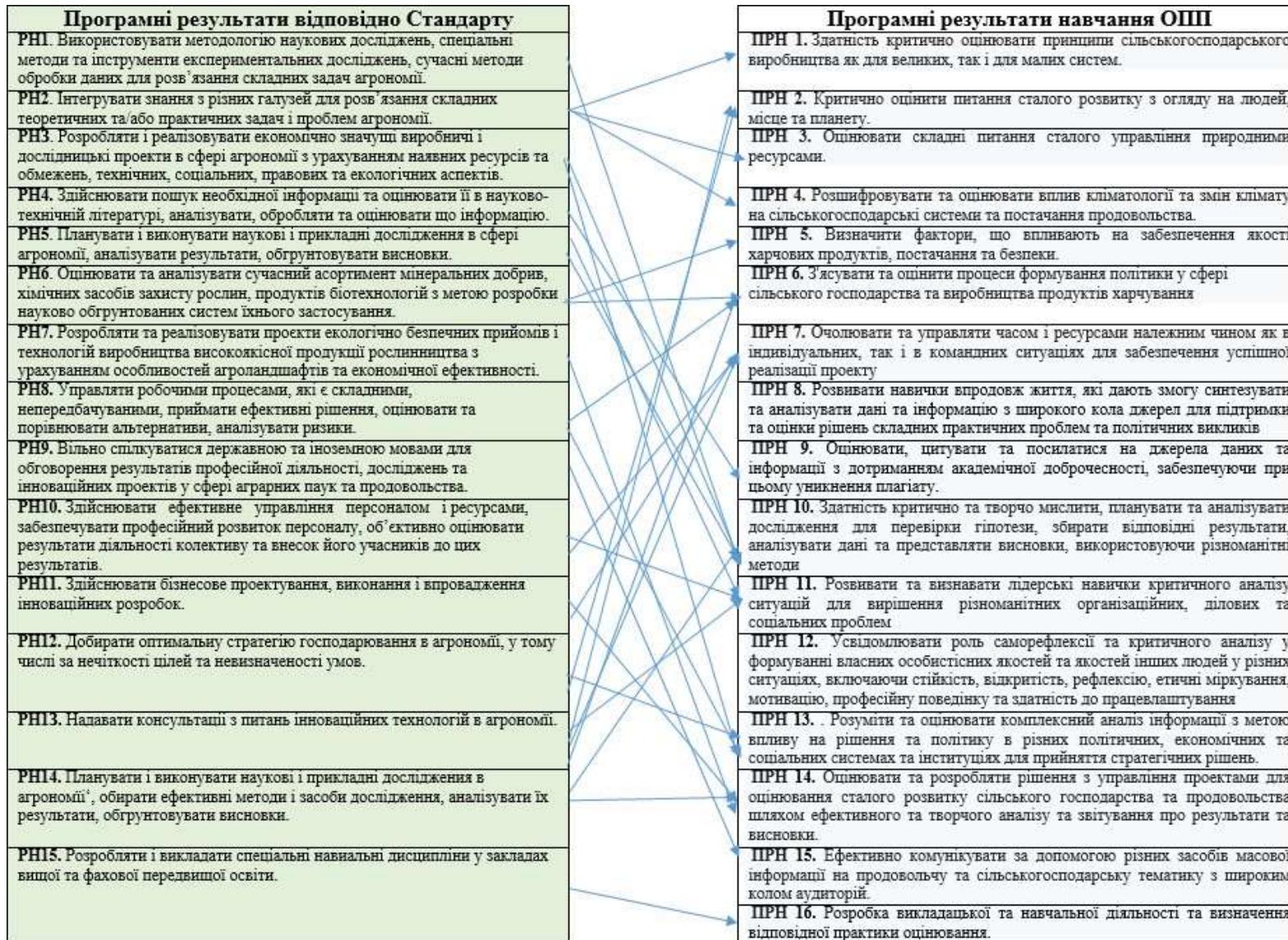
Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 201 Агрономія		Програма RAU	
201	Агрономія		Agriculture, Horticulture, Forestry, Food, Nutrition and Consumer Sciences https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/subject-benchmark-statements/subject-benchmark-statement-agriculture-horticulture-forestry-food-nutrition-and-consumer-sciences.pdf?sfvrsn=28f2c881_7
Цілі навчання	Формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії.	Мета програми	Надати учасникам можливість отримати спеціалізовані знання, розуміння, навички та ставлення, необхідні для ефективного та етичного внеску в процес прийняття стратегічних рішень, формування громадської думки та оперативного управління з метою розвитку сталого сільського господарства та систем продовольчого забезпечення як у розвинених, так і в регіонах, що розвиваються.
	ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті. РН9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства.		Програма в цілому, мова викладання ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «СТАЛЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА»
	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.	4409, 4413 4414	ПРН10. Здатність критично та творчо мислити, планувати та аналізувати дослідження для перевірки гіпотези, збирати відповідні результати, аналізувати дані та представляти висновки, використовуючи різноманітні методи.
	ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	4201, 4409 4722, 4203 4262	ПРН12. Усвідомлювати роль саморефлексії та критичного аналізу у формуванні власних особистісних якостей та якостей інших людей у різних ситуаціях, включаючи стійкість, відкритість, рефлексію, етичні міркування, мотивацію, професійну поведінку та здатність до працевлаштування.
	ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.		
	ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	4727, 4250 4413, 4414 4263	ПРН14. Оцінювати та розробляти рішення з управління проектами для оцінювання сталого розвитку сільського господарства та продовольства шляхом ефективного та творчого аналізу та звітування

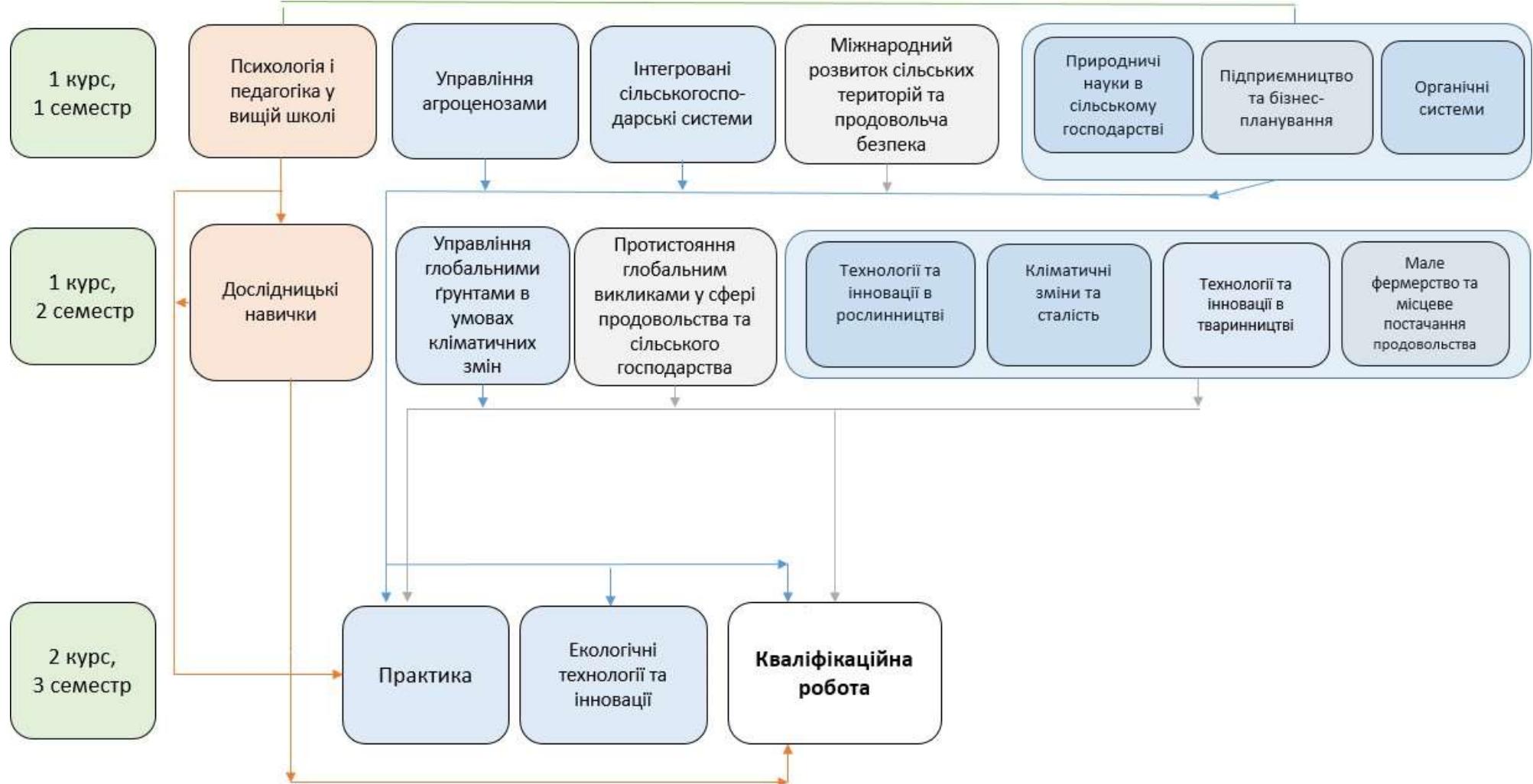
			про результати та висновки.
		4038A, 4250 4722, 4726 4262, 4263	ПРН7. Очолювати та управляти часом і ресурсами належним чином як в індивідуальних, так і в командних ситуаціях для забезпечення успішної реалізації проекту.
	Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 201 Агрономія		Програма RAU
	СК1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, ентічні та культурні відмінності. ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	4201, 4409 4722, 4203 4262	ПРН12. Усвідомлювати роль саморефлексії та критичного аналізу у формуванні власних особистісних якостей та якостей інших людей у різних ситуаціях, включаючи стійкість, відкритість, рефлексію, етичні міркування, мотивацію, професійну поведінку та здатність до працевлаштування.
		4038A, 4263	ПРН11. Розвивати та визнавати лідерські навички критичного аналізу ситуацій для вирішення різноманітних організаційних, ділових та соціальних проблем.
	СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.	4727, 4413 4414, 4278 4723, 4262 4263	ПРН8. Розвивати навички впродовж життя, які дають змогу синтезувати та аналізувати дані та інформацію з широкого кола джерел для підтримки та оцінки рішень складних практичних проблем та політичних викликів.
		4727, 4724 4725	ПРН3. Оцінювати складні питання сталого управління природними ресурсами.
	СК3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур.	4727, 4413 4414, 4278 4723, 4262 4263	ПРН8. Розвивати навички впродовж життя, які дають змогу синтезувати та аналізувати дані та інформацію з широкого кола джерел для підтримки та оцінки рішень складних практичних проблем та політичних викликів.
	СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції.	4038b, 4728 4723, 4726	ПРН1. Здатність критично оцінювати принципи сільськогосподарського виробництва як для великих, так і для малих систем.
		4038A, 4250 4722, 4726 4262, 4263	ПРН7. Очолювати та управляти часом і ресурсами належним чином як в індивідуальних, так і в командних ситуаціях для забезпечення успішної реалізації проекту.
		4409, 4725	ПРН6. З'ясувати та оцінити процеси формування політики у сфері сільського господарства та виробництва продуктів харчування.
	СК6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям.	4201, 4250 4278, 4723	ПРН15. Ефективно комунікувати за допомогою різних засобів масової інформації на продовольчу та сільськогосподарську тематику з

		4725, 4262	широким колом аудиторій.
	СК7. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків.	4413, 4414 4722, 4203 4723, 4726 4262	ПРН9. Оцінювати, цитувати та посилатися на джерела даних та інформації з дотриманням академічної доброчесності, забезпечуючи при цьому уникнення plagiatу.
	Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 201 Агрономія		Програма RAU
	СК8. Здатність до розробки та викладання навчальних дисциплін у закладах вищої та фахової перед вищої освіти		
	РН1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.	4038b, 4728 4723, 4726	ПРН1. Здатність критично оцінювати принципи сільськогосподарського виробництва як для великих, так і для малих систем.
	РН2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.	4250, 4722 4203, 4262 4263	ПРН2. Критично оцінювати питання сталого розвитку, беручи до уваги людей, місце і планету.
		4727, 4724 4725	ПРН3. Оцінка складних питань сталого управління природними ресурсами.
	РН3. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.	4727, 4250 4413, 4414 4263	ПРН14. Оцінювати та розробляти рішення з управління проектами для оцінювання сталого розвитку сільського господарства та продовольства шляхом ефективного та творчого аналізу та звітування про результати та висновки.
		4038A, 4409 4413, 4414 4726, 4263	ПРН13. Розуміти та оцінювати комплексний аналіз інформації з метою впливу на рішення та політику в різних політичних, економічних та соціальних системах та інституціях для прийняття стратегічних рішень.
	РН 4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.	4727, 4413 4414, 4278 4723, 4262 4263	ПРН8. Розвивати навички впродовж життя, які дають змогу синтезувати та аналізувати дані та інформацію з широкого кола джерел для підтримки та оцінки рішень складних практичних проблем та політичних викликів.
	РН6. Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково-обґрунтованих систем їхнього застосування.	4038b, 4728 4723, 4726	ПРН1. Здатність критично оцінювати принципи сільськогосподарського виробництва як для великих, так і для малих систем.
	РН7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва	4727, 4250 4413, 4414	ПРН14. Оцінювати та розробляти рішення з управління проектами для оцінювання сталого розвитку сільського господарства та

	високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.	4263	продовольства шляхом ефективного та творчого аналізу та звітування про результати та висновки.
		4201, 4728	ПРН5. Визначити фактори, що впливають на забезпечення якості, постачання та безпеки продовольства.
	Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 201 Агрономія		Програма RAU
	РН8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.	4038A, 4250 4722, 4726 4262, 4263	ПРН7. Очолювати та управляти часом і ресурсами належним чином як в індивідуальних, так і в командних ситуаціях для забезпечення успішної реалізації проекту.
	РН10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.	4038A, 4263	ПРН11. Розвивати та визнавати лідерські навички критичного аналізу ситуацій для вирішення різноманітних організаційних, ділових та соціальних проблем.
		4727, 4250 4413, 4414 4263	ПРН14. Оцінювати та розробляти рішення з управління проектами для оцінювання сталого розвитку сільського господарства та продовольства шляхом ефективного та творчого аналізу та звітування про результати та висновки.
	РН11. Здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок.	4727, 4413 4414, 4278 4723, 4262 4263	ПРН8. Розвивати навички впродовж життя, які дають змогу синтезувати та аналізувати дані та інформацію з широкого кола джерел для підтримки та оцінки рішень складних практичних проблем та політичних викликів.
	РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов..	4409, 4725	ПРН6. З'ясувати та оцінити процеси формування політики у сфері сільського господарства та виробництва продуктів харчування.
	РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії	4201, 4250 4278, 4723 4725, 4262	ПРН15. Ефективно комунікувати за допомогою різних засобів масової інформації на продовольчу та сільськогосподарську тематику з широким колом аудиторій.
		4727, 4722	ПРН4. Розшифровувати та оцінювати вплив кліматології та змін клімату на сільськогосподарські системи та постачання продовольства.

Матриця 4 – Відповідність програмних результатів навчання Програми результатам навчання відповідно Стандарту ВО України за спеціальністю 201 Агрономія

11. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України про ліцензування видів господарської діяльності від 02.03.2015 № 222–VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
5. Наказ МОН України від 19.02.2015 №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».
6. Наказ МОН України від 06.11.2015 №1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».
7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ». – Київ : 2010.
8. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (zmіна № 2).
9. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти : монографія / Ю. М. Рашкевич. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд, Національна академія педагогічних наук України, Інститут вищої освіти НАПН України, Національний Еразмус+офіс Україні –
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів –
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації –
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblenna_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
13. Наказ МОН №600

**Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи):
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування**

Світлана ЛУКАШ